

2. 5. 2023

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Změna sídla banky se zaměřením na vystavené bankovní záruky

Společnosti občas mění svá sídla a banky nejsou výjimkou. Dopady takových změn do smluvních vztahů bank a jejich klientů jsou zpravidla řešeny přímo v uzavřených smlouvách, nebo v příslušných všeobecných obchodních podmínkách, které tvoří součást smluv. V praxi se změna sídla či jiných kontaktních údajů řeší zpravidla pouhým zasláním oznámení druhé smluvní straně, přičemž po uplynutí určité lhůty, zpravidla v řádu dnů, je změna pro daný smluvní vztah účinná. Není přitom zapotřebí činit jakékoli další formálně právní kroky, tj. zejména není třeba dotčené smluvní vztahy měnit dodatky.

K odlišné situaci však může za této situace dojít vůči třetím stranám, které nejsou ve smluvním (klientském) vztahu s bankou, banka však má vůči těmto osobám přímé finanční závazky. Jedná se např. o postavení beneficentů z bankovních záruk, které banka vystavila.

Významnost vztahu „banka - beneficent“, umocněného začasto významnou výší takových závazků z vystavených bankovních záruk vůči těmto osobám a s tím související reputace banky samotné založené zejména na důvěře třetích stran v řádné splnění všech bankovních závazků, si žádá v případě změny sídla banky obezřetný přístup a nalezení takového řešení, které zajistí všem dotčeným stranám maximální jistotu ve vzájemných vztazích. Každá ze stran zúčastněných na bankovní záruce, tj. jak beneficent, tak klient, tedy musí být o změně sídla vystavující banky náležitě vyrozuměna. Zejména beneficent by se neměl dostat do pochybností, na jakém místě (adresu) by měl bance doručit dokumenty vztahující se k předmětné bankovní záruce. Nejdůležitějším dokumentem bude z pohledu beneficenta nepochybně doručení případné výzvy k plnění z bankovní záruky.

Bankovní záruky, se kterými se nejčastěji setkáváme na českém trhu, obsahují většinou přesnou adresu, na kterou mají být beneficentem zaslány záruční dokumenty. Ta odpovídá zpravidla místu, kde má vystavující banka své sídlo v době vystavení záruky. V případě změny sídla banky tak vyvstává otázka, má-li beneficent svoji výzvu k plnění (vyberme si pro tuto situaci tento záruční dokument) doručit na (i) adresu uvedenou v bankovní záruce anebo (ii) již na novou adresu sídla banky, a to protože se o změně dozvěděl např. z obchodního rejstříku, anebo mu ji banka oznámila podobně jako svým klientům např. univerzálním oznamovacím dopisem. Otázka doručení na správnou adresu je přitom pro beneficenty zcela stěžejní, když platí, že podmínky vymezené v bankovní záruce musí být zcela přesně splněny, aby bance vznikla povinnost plnit beneficentovi z bankovní záruky.

Představme si např. situaci, kdy je výzva k plnění doručována v poslední dny platnosti bankovní záruky, je tedy zcela klíčové určit přesný okamžik doručení. Beneficent bude z opatrnosti doručovat svoji výzvu k plnění, jak na původní adresu, tak na novou adresu banky. A dny doručení se budou lišit, přičemž v jednom případě bude doručeno včas, v druhém nikoli. Nakonec i z pohledu banky je klíčové, zda-li je výzva k plnění řádně doručena, neboť podmínkou nutnou pro zachování jejího nároku na refundaci plnění z bankovní záruky od klienta, bude-li banka bankovní záruku banka honorovat, je právě striktní splnění všech podmínek pro prezentaci. V opačném případě by klient mohl svůj závazek k refundaci účinně namítat.

Pro účely českého právního řádu lze odpověď pro tyto případy nalézt v judikatuře Nejvyššího soudu. Ta totiž považuje splnění stanoveného způsobu doručení, kam lze podle našeho názoru podřadit i doručení výzvy na určenou adresu, za jinou podmínku pro plnění na bankovní záruku ve smyslu § 2029 odst. 1 věta první občanského zákoníku.^[1]

U bankovních záruk, které se řídí podle Jednotných pravidel pro záruky vyplatitelné na požádání (dále jen „URDG“), je situace trochu odlišná, neboť ty obsahují pravidlo použitelné pro tyto případy. Konkrétně podle článku 14 písmeno (a) URDG totiž platí, že „*prezentace (=předložení výzvy k plnění, pozn. autor) musí být učiněna ručiteli: (i) v místě vystavení záruky nebo v takovém jiném místě, které je stanoveno v záruce ...*“. URDG dále rozvíjejí výše uvedené pravidlo v písmenu (d) stejného článku, podle kterého: „*Jestliže záruka uvádí, že prezentace má být provedena v listinné podobě a doručena určitým způsobem, ale výslovně nevylučuje jiný způsob doručení, použití jiného způsobu doručení předkladatelem bude účinné, je-li prezentace obdržena v místě a čase uvedeném v odstavci (a) tohoto článku.*“

Z výše uvedeného plyne, že beneficiet z bankovní záruky řídicí se URDG i občanským zákoníkem je povinen doručit svoji výzvu k plnění (stejně jako např. prohlášení o vzdání se závazku, souhlas se změnou záruční listiny a další) **výhradně** na adresu uvedenou v bankovní záruce, a to i přes to, bude-li mu nová adresa banky oznámena anebo bude-li mu známa z jiného důvodu. Postavení beneficieta se v důsledku této situace může zkomplikovat.

Pro účely doručování se zpravidla používají kurýrní společnosti. Pokud se adresát uvedený na adrese doručované zásilky na adrese již nenachází, kurýrní služba takovou zásilku nedoručí. Stejně následky bude mít dle všeho i doručování poštou. Beneficiet je tedy v postavení, kdy je povinen doručit svoji výzvu k plnění na adresu uvedenou v bankovní záruce, faktické doručení ale již není možné, neboť zásilku si za banku nikdo nepřevzme. Pokud by však beneficiet doručoval svoji výzvu k plnění na aktuální adresu vystavující banky, výzvu bance *sic* doručí, nesplní ale podmínky pro řádnou prezentaci výzvy, jak ji pro bankovní záruku stanoví URDG, resp. judikatura Nejvyššího soudu. Beneficiet by tak pravděpodobně měl svoji výzvu doručit jak na původní adresu (a opatřit si nějaké potvrzení o doručení, což může být v praxi problematické), tak doručit svoji výzvu na aktuální sídlo vystavující banky, aby se banka o výzvě k plnění vůbec dozvěděla. Takový postup je ale zjevně problematický, jak z pohledu beneficieta, tak i z pohledu vystavující banky. Vzhledem k tomu, že český právní řád ani URDG neobsahují zvláštní pravidla pro způsob oznámení změny sídla vystavující banky beneficietovi a banka s beneficietem nemá uzavřenou žádnou smlouvu, která by tuto situaci řešila, musí se bankovní záruka v tomto případě změnit. Bude tedy nezbytné nahradit původní již neaktuální sídlo banky uvedené v záruční listině za aktuální, a to formou dodatku k bankovní záruce. Na bankovní záruky řídicí se URDG je tedy nezbytné aplikovat obecné pravidlo článku 11 URDG (Změny). Podle písmene (b) jmenovaného článku platí, že: „*jakákoliv změna učiněná bez souhlasu beneficieta pro něj není závazná. Ručitel je však změnou neodvolatelně zavázán od okamžiku, kdy ji vystaví, do okamžiku, kdy beneficiet změnu odmítne, pokud se tak stane.*“ I když se v tomto případě změny adresy pro doručení dokumentů bude jednat o změnu, která nebude mít jakékoli negativní dopady do práv a postavení beneficieta, je třeba i na tuto změnu pohlížet jako na **standardní** změnu záruční listiny ve smyslu URDG, pro beneficieta bude tato změna závazná jen, pokud s ní udělí svůj souhlas. Banka však bude změnou bankovní záruky vázána od okamžiku, kdy ji vystaví, tj. od okamžiku kdy se předmětný dodatek k záruce dostane mimo její kontrolu, viz. obecné pravidlo článku 4 písm. a) URDG.

Předpokládáme-li, že beneficiet nebude v souvislosti s doručením dodatku k záruce s novou adresou banky aktivní, tj. dodatek bance výslovně neodsouhlasí, vznikne mu možnost zaslat svoji výzvu k plnění již na novou adresu (banka je změnou vázána), zůstane mu ale stále i možnost doručovat na adresu původní. Doručí-li beneficiet svoji výzvu již na aktuální adresu, bude moci banka bez pochybností považovat takové doručení za souladné s podmínkami záruky.

Domníváme se, že obdobně by se mělo postupovat i v případě, že se bude jednat o bankovní záruky, které se budou řídit úpravou v občanském zákoníku.

Závěr

Jak je shrnuto výše. Přestože pro beneficenta, který aktivně bance dodatek s novou doručovací adresou neodsouhlasil (současně jej ale také neodmítl) zůstává stále dvojí místo pro doručení výzvy k plnění, posiluje se i tak dodatkováním záruky jeho postavení. Umožňuje se mu řádně doručit svoji případnou výzvu k plnění na aktuální adresu banky. Bude-li výzva k plnění ve všech ostatních požadavcích splňovat požadavky bankovní záruky, typicky zejména zastupování beneficenta oprávněnými osobami, řádné ověření podpisů apod., banka může, resp. bude povinna řádně doručitou výzvu k plnění honorovat. Bance rovněž zůstane nedotčen její nárok na refundaci plnění od klienta.

Marek Hujer

Head of Legal & Compliance

[VUB a.s., pobočka Praha](#)

Purkyňova 2121/3
110 00 Praha 1, Nové Město

Mobil: +420 724 624 633

E-mail: mhujer@vub.cz

[1] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. října 2018, sp. zn. 29 Cdo 4747/2016: „V poměrech projednávané věci se z vystavené záruční listiny podává, že žalované mohla vzniknout povinnost plnit žalobkyni z bankovní záruky jen při splnění (v záruční listině blíže) vymezených podmínek (písemné prohlášení o nesplnění zajištěného závazku, stanovený způsob doručení výzvy k plnění a ověření pravosti podpisů a oprávnění jednajících osob) a dále za předpokladu, že bankovní záruka nabude účinnosti.”

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv](#)

pohledem Ústavního soudu

- Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?
- Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše
- Zneužití práva na přístup podle GDPR
- Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona
- Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody